

////////////////////////////////////
STIMULERINGSINSTRUMENT
KUNST IN OPDRACHT
IN DE PUBLIEKE RUIMTE

Oproep 2022 / 19.10.2021
////////////////////////////////////

INHOUD

1	Situering	3
2	Doelstelling	3
3	Stimuleringsregeling voor kunstopdrachten in de publieke ruimte	4
3.1	Definities	4
3.2	Organisatiestructuur	4
3.3	Ontvankelijkheidscriteria	5
3.4	Beoordelingscriteria	7
3.5	Samenstelling expertenpanel	7
3.6	Beoordeling en beslissing	8
3.7	Uitbetaling en uitvoering van de projectsubsidie	9
3.8	Monitoring, verantwoording en controle	10

1 SITUERING

Het stimuleringsinstrument Kunst in Opdracht in de publieke ruimte wil de realisatie van kwaliteitsvolle kunstwerken in de (semi-)publieke ruimte bevorderen. Het lanceren van een stimuleringsregeling volgt op eerdere initiatieven van het platform Kunst in Opdracht van het departement Cultuur, Jeugd en Media die inspelen op het versterken van de artistieke kwaliteit van kunstopdrachten voor de leefomgeving in Vlaanderen. De vele transities die momenteel op zeer diverse maatschappelijke domeinen plaatsvinden en voortdurend een impact hebben op de publieke ruimte, vormen een interessante context om met de verbeeldingskracht van de kunstenaar te verrijken. De publieke ruimte biedt heel wat interessante aanleidingen voor het realiseren van kunstwerken.

Het stimuleringsinstrument Kunst in Opdracht in de publieke ruimte kadert in een proces van beleidsontwikkeling en actie rond Kunst in Opdracht in de publieke ruimte. Het volgt op een evaluatie en wijziging van het decreet voor de realisatie van kunstopdrachten in gebouwen (BS 19 maart 2019) en heeft tot doel de mogelijkheden van het instrumentarium voor kunstopdrachten uit te breiden naar de publieke ruimte. De conceptuele ontwikkeling, creatie en realisatie van kunstwerken kan immers een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de publieke ruimte, kunst gaat relaties aan met de mens en zijn omgeving en kan een nieuwe dynamiek in de hand werken.

In de loop van 2021 en 2022 worden twee oproepen gelanceerd met het oog op het stimuleren van zeer diverse en boeiende ideeën en plannen voor het verlenen van opdrachten aan kunstenaars in de publieke ruimte. Binnen een budgettaire ruimte van 3 miljoen euro wordt een brede waaier aan potentiële opdrachtgevers in Vlaanderen aangespoord een aanvraag in te dienen voor een projectsubsidie. Met de inzet van extra middelen en expertise kan een ontwikkelingstraject gestart worden dat leidt tot een nieuwe kunstopdracht voor de realisatie van een kunstwerk in de publieke ruimte.

2 DOELSTELLING

Dit stimuleringsinstrument heeft als doelstelling een hefboom te creëren voor de realisatie van locatie- en situatiespecifieke kunstwerken in de (semi-)publieke ruimte. Met (semi-)publieke ruimte wordt vooreerst bedoeld op een gebied waar verbindingen tussen menselijke activiteit, al dan niet virtueel, tot stand komen. Maar de publieke ruimte is geen statisch gegeven, ze ontstaat permanent door het gebruik ervan. In eerste instantie wordt vooral gedacht aan een stedelijke omgeving als het geheel van gebouwen, pleinen en straten, maar ook aan infrastructuur, natuurgebieden, landschappen, parken en andere groenvoorzieningen. Maar de (semi-)publieke ruimte beperkt zich niet alleen tot de buitenruimte. In kantoorgebouwen, bibliotheken, gemeentehuizen, woon- en zorgcentra, ziekenhuizen, sporthallen, culturele en toeristische infrastructuur, scholen, ... voltrekken zich eveneens verbindingen tussen menselijke activiteit. Publieke ruimte valt nog breder op te vatten. Het zijn ook virtuele ruimtes en een brede waaier aan functies die aan de publieke ruimte worden toegekend: mobiliteit, onderwijs, wonen, zorg, vrije tijd, cultuur De publieke ruimte is immers niet alleen een fysieke ruimte, maar ook

een sociale en mentale ruimte waarin bijvoorbeeld de geschiedenis van een stad of de herinneringen en sociale structuren en maatschappelijke situaties van haar bewoners een abstracte, niet-waarneembare plaats opeisen. Daarnaast veroorzaakt de recente evolutie van de sociale media ook nieuwe publieke verbindingsplaatsen van menselijke activiteit.

De creatie van kunst voor de publieke ruimte biedt een brede waaier aan mogelijkheden en meerwaarde op maatschappelijk, ruimtelijk en functioneel vlak. Een breed publiek kan in contact komen met kunst. Kunstprojecten in de publieke ruimte kunnen ook het debat rond maatschappelijke thema's stimuleren en een samenleving hierrond doen groeien en evolueren. Het kan de beleving van allerlei soorten plekken verrijken en bijdragen aan de communicatie van hun specifieke betekenis naar bewoners en passanten. Het kan groepen van mensen verbinden en de betrokkenheid van gebruikers bij een plek verhogen. Ook kan de integratie van kunst in de leefomgeving de positie van Vlaanderen, haar deelregio's en gemeenten als culturele topregio helpen bestendigen en vanuit een toekomstgerichte blik uitbreiden.

De diversiteit aan benaderingen die de hedendaagse kunst te bieden heeft is voor een actuele kunstopdracht van onschatbare waarde. Kunst in de publieke ruimte gaat immers bij uitstek over de wisselwerking tussen disciplines en actoren (opdrachtgever, ontwerper, kunstenaar, bemiddelaar, eigenaar, administraties, gebruikers, experts, publiek, ...). Kunst in de publieke ruimte heeft raakvlakken met andere domeinen zoals architectuur, landschap, stadsvernieuwing en -ontwikkeling, toerisme, citymarketing, ecologie, erfgoed, infrastructuur, mobiliteit, vorming, participatie, ... Via Kunst in Opdracht liggen bijgevolg kansen om cross-sectorale samenwerkingen aan te gaan.

3 STIMULERINGSREGELING VOOR KUNSTOPDRACHTEN IN DE PUBLIEKE RUIMTE

3.1 DEFINITIES

In dit reglement wordt verstaan onder:

1. **administratie:** het platform Kunst in Opdracht van het departement Cultuur, Jeugd en Media;
2. **projectsubsidie:** een subsidie die toegekend wordt ter ondersteuning van specifieke kosten voor de ontwikkeling, conceptuele uitwerking en realisatie van hedendaagse kunstwerken in de publieke ruimte.
3. **samenwerkingsverbanden en cross-sectorale verbindingen:** het samenwerken van actoren uit verschillende maatschappelijke sectoren.

3.2 ORGANISATIESTRUCTUUR

In het kader van het stimuleringsinstrument voor Kunst in Opdracht worden in 2021 en 2022 twee oproepen gelanceerd. Een eerste oproep start in april 2021 en een tweede wordt gelanceerd op 25

Het expertenpanel wordt op evenwichtige wijze samengesteld. Een lid van het expertenpanel mag niet tewerkgesteld zijn bij de organisatie van de aanvrager of zijn partners, en mag ook geen zitting hebben in het bestuursorgaan van die organisaties.

3.6 BEOORDELING EN BESLISSING

De beoordeling en beslissing van de ontvankelijke aanvraagdossiers verloopt in twee fases. In de eerste fase beoordeelt het expertenpanel de projectvoorstellen op basis van de hierboven geschetste beoordelingscriteria. Het expertenpanel maakt een preselectie vanuit de ingediende aanvraagdossiers en zal indien nodig alle geselecteerde aanvragers voor de tweede fase uitnodigen voor een korte mondelinge presentatie van hun projectvoorstel. De geselecteerde projectvoorstellen zullen vervolgens een gemotiveerd advies ontvangen voor het aanvangen van een ontwikkelingstraject en het verder uitwerken van hun definitief projectdossier voor de tweede fase. De niet-geselecteerde aanvragers ontvangen een gemotiveerd advies over het niet meenemen van het projectvoorstel naar de tweede fase.

De geselecteerde projecten krijgen in aanloop naar de tweede fase van de beoordeling de ruimte om hun ontwikkelingstraject verder uit te diepen. In deze fase wordt gewerkt aan het vervolledigen van het aanvraagdossier. Dit kan bestaan uit het uitdiepen van de visie, het analyseren van de context, het formuleren van het kader voor een kunstopdracht, het definiëren van de rol van de partners en cross-sectorale samenwerkingsverbanden, het kiezen van een aanpak en procedure voor de selectie van een kunstenaar,... Essentieel is het voorbereiden van een overzichtelijk financieel plan en een definitief engagement voor realisatie van het projectvoorstel. Dit procesverloop wordt gemonitord door de administratie.

In het aangeleverde advies van het expertenpanel worden indicatoren aangereikt als houvast voor de kwaliteitsbewaking in het verdere ontwikkelingsproces. In deze fase wordt ook overlegd met derden die betrokken partij zijn in het verdere proces (overheden, gebruikers, sponsors, organisaties, ontwerpers, kunstenaars, burgers, ...) zodat na de formele goedkeuring van het project door de bevoegde instanties (bijvoorbeeld college van burgemeester en schepenen, bestuursorgaan, ...) de indiening van het projectdossier vlot kan verlopen.

Tevens wordt het definitief aangevraagde subsidiebedrag bepaald dat gelijk is aan of hoger dan 10.000,- EUR en gelijk aan of lager dan 245.000,- EUR en dat maximum 50 percent kan bedragen van de definitieve projectbegroting.

Na indiening van het definitief aanvraagdossier voor de tweede oproep uiterlijk op 9 mei 2022 om 23u59, worden de verder uitgewerkte projectvoorstellen mondeling toegelicht volgens een specifiek stramien. Het concrete tijdstip en locatie wordt aan de aanvrager bezorgd door de administratie. Het expertenpanel beoordeelt de kwaliteit van de bijkomende inhoudelijke aspecten van een ontvankelijk aanvraagdossier in deze fase aan de hand van volgende criteria:

1. De mate waarin het ontwikkelingstraject bijdraagt aan de realiseerbaarheid van het projectvoorstel :

3.8 MONITORING, VERANTWOORDING EN CONTROLE

De aanvrager bezorgt het verantwoordingsdossier aan de administratie uiterlijk drie maanden nadat het kunstwerk gerealiseerd is.

Het verantwoordingsdossier bevat volgende stukken :

- Een inhoudelijk verslag over het proces met beeld- of ander geschikt materiaal over het gerealiseerde kunstwerk of de duurzame output waarin gerapporteerd wordt over de uitvoering van het project. Eventuele afwijkingen ten opzichte van de aanvraag of, in voorkomend geval, van de aangepaste projectplanning worden daarbij toegelicht;
- technisch dossier, bestaande uit technische fiches, constructietekeningen en alle relevante keuringen;
- Een financiële afrekening van het project met verantwoordingsstukken (facturen, overeenkomsten, verzekeringen, ...) voor de besteding van de subsidie;
- Een intentieverklaring met betrekking tot de nazorg en het onderhoud van het gerealiseerde kunstwerk.

De aanvrager bezorgt op eenvoudig verzoek van de administratie, zowel tussentijds als bij de verantwoording, alle aanvullende informatie en documenten die nodig zijn voor de registratie, en beleidsrelevante gegevens over het kunstproject.

De administratie kan tussentijds en op het eind van de realisatie een plaatsbezoek voorzien met het oog op het toezicht op het gebruik van de subsidie.

Jan Jambon

Minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair
Management